

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 3.9.2025
SWD(2025) 593 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE
SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

o Programu pro jednotný trh a cla

Průvodní dokument k

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady,

**kterým se zavádí Program pro jednotný trh a cla na období 2028–2034 a zrušují
nařízení (EU) 2021/444, (EU) 2021/690, (EU) 2021/785, (EU) 2021/847 a (EU) 2021/1077**

{COM(2025) 590 final} - {SEC(2025) 592 final} - {SWD(2025) 592 final}

Posouzení dopadů příštího dlouhodobého rozpočtu EU (VFR) – PROGRAM PRO JEDNOTNÝ TRH A CLA

1. Potřeba opatření

Jaké jsou problémy?

Dobře fungující jednotný trh je základním předpokladem konkurenceschopnosti EU a zajištění udržitelné prosperity a hospodářské bezpečnosti Evropy. Je však nutno provést další opatření za účelem dokončení **jednotného trhu** a zajištění vysoce výkonné **celní unie**, která se dokáže přizpůsobit geopolitickým nejistotám a stále proměnlivějším vzorcům a výzvám mezinárodního obchodu. Význam jednotného trhu a související celní unie roste s ohledem na nové politické výzvy uvedené v politických směrech a nedávných zprávách Enrica Letty a Maria Draghiho.

Je proto nezbytné zajistit průběžné financování v oblasti jednotného trhu a zlepšit spolupráci mezi vnitrostátními správními orgány. Současná **složitá** struktura financování není dostatečně **flexibilní a synergická** a existují překážky, které brání účinnému přístupu k dostupným finančním prostředkům. Větší flexibilita systému financování víceletého finančního rámce usnadní přizpůsobení programů vyvíjejícím se prioritám a zároveň podpoří globální konkurenceschopnost celní unie EU a jednotného trhu a pomůže vytvořit rovnější podmínky.

Navzdory dostupnosti značných zdrojů prostřednictvím stávajícího **Programu pro jednotný trh, programu Clo¹, programu Fiscalis a Programu Unie pro boj proti podvodům**, které jsou předmětem tohoto posouzení dopadů, stále existuje celá řada faktorů, které brání jejich účinnému přidělování a využívání.

Čeho má být dosaženo?

Obecným cílem této iniciativy je zlepšit a prohloubit fungování jednotného trhu, posílit celní unii a chránit finanční a hospodářské zájmy EU a jejich členských států prostřednictvím větší flexibility, zjednodušení a synergií.

Konkrétněji se tato iniciativa zabývá problémem roztržitosti, složitosti a nedostatků koordinace v následujících třech oblastech, kde existuje prokazatelná potřeba zásahu EU ve formě financování z prostředků EU.

- Mezi překážky bránící občanům, spotřebitelům, podnikům a hospodářským subjektům ve využívání výhod jednotného trhu patří nedostatky ve znalostech a údajích.
- Budování kapacit a administrativní a operativní spolupráce mezi členskými státy a mezi členskými státy a Evropskou komisí je i nadále suboptimální.
- Tvorba předpisů, stanovování norem a jejich prosazování na úrovni EU nemusí být schopny přizpůsobit se měnícímu se prostředí.

¹ Včetně intervencí provedených prostřednictvím Nástroje pro finanční podporu vybavení pro celní kontroly, který je součástí Fondu pro integrovanou správu hranic ve víceletém finančním rámci na období 2021–2027.

Pokud by nebyla přijata žádná opatření na úrovni EU, která by zajistila koordinované financování v oblasti jednotného trhu, celní unie, daní a politiky boje proti podvodům, zjištěné problémy i jejich příčiny by přetrvávaly i nadále. Pokud by struktura financování zůstala beze změny, mohla by omezit schopnost Evropské komise podporovat činnosti vyplývající z jejích právních závazků a v plném rozsahu posuzovat prosazování práva EU. To by bránilo úsilí o další zlepšení a dokončení fungování jednotného trhu a posílení celní unie.

2. Řešení

Popis možností politiky

Byly zvažovány **dvě možnosti politiky**, konkrétně integrovaný scénář a jednotný scénář. Obě vycházejí z různé úrovně ambicí pro integraci stávajících nástrojů financování.

Integrovaný scénář se vyznačuje lepší harmonizací právních ustanovení a vytváří jednotný, efektivnější a flexibilní rámec, stále však zachovává jasnou dělicí čáru mezi čtyřmi stávajícími programy. To by znamenalo, že by budoucí program kopíroval současný přístup a modely správy programu jednotného trhu založené na pilířích, přičemž by začlenil nové složky (cla, daně a boj proti podvodům) jako nové pilíře (a zároveň by vyloučil složky týkající se malých a středních podniků a potravin a krmiv).

Jednotný scénář předpokládá úplné sloučení všech politických priorit v rámci dané oblasti působnosti do jediného společného základního aktu, tj. do jediného souboru právních a institucionálních požadavků pro všechny činnosti, které zahrnuje. Tento scénář by mohl nabídnout větší flexibilitu díky zvýšeným možnostem reakce na měnící se okolnosti nebo potřeby a větší flexibilitu při převádění rozpočtových prostředků mezi různými oblastmi politiky.

Porovnání obou možností

Integrovaný scénář má omezený potenciál z hlediska větší flexibility, synergií a zjednodušení. Je třeba ve výrazném měřítku umožnit další nebo rozšířené činnosti, jako je například rychlejší a lepší reakce na měnící se okolnosti, a vytvořit více společných aktivit.

Jednotný scénář sice může být administrativně složitější vzhledem k náročnějším potřebám řízení a koordinace, je však schopen vytvořit pevný a pružný rámec a vést k postupnému zlepšování ve srovnání se současnou situací, v níž existují čtyři programy. To by vedlo ke zjednodušení a zefektivnění procesů, k synergiím napříč politikami, k integrovaným digitálním nástrojům pro přístup k financování a navíc i k efektivnímu provádění programů a podávání zpráv ve všech oblastech politiky, aniž by se zvýšila administrativní zátěž zúčastněných stran.

Upřednostňovaná možnost

Po posouzení obou možností politiky se zaměřením především na jejich koncepci se jako upřednostňovaná možnost jeví **jednotný scénář**. Díky své koncepci a oblastem politiky, na které se vztahuje, má nejvyšší potenciál dosáhnout obecného cíle programu a nabídnout řešení všech zjištěných problémů a jejich příčin.

Potřeby dotčených oblastí politiky lze nejlépe řešit pomocí jednotného scénáře, který konsoliduje čtyři předchozí programy na základě zjednodušení a zefektivnění postupů. To by pomohlo prosazovat politiky a programy EU, podpořit zapojení zúčastněných stran a zvýšit relevantnost činností. Jednotný scénář umožňuje lepší provozní a administrativní **synergie** a větší **flexibilitu**, přičemž podporuje **zjednodušení** a snižuje administrativní zátěž díky zjednodušeným postupům financování EU a lepší tvorbě politiky založené na důkazech a připravené na digitalizaci.

3. Dopady upřednostňovaného scénáře

Jednotný scénář by zefektivnil jak horizontální činnosti na podporu vnitrostátních orgánů, tak úlohu Komise při tvorbě politik a prosazování práva. Další přínosy by mohly vzniknout v oblastech napříč politikami a v horizontálních činnostech společně s **větší přizpůsobivostí** a potenciálem pro **synergie** a **zjednodušení** řízení a správy programů, což by mohlo snížit administrativní zátěž a snížit náklady.

Je důležité, aby dostaly přednost právní závazky týkající se konkrétní politiky, a zároveň byla umožněna co největší flexibilita při celkovém řízení a provádění programu.

4. Následná opatření

Kdy bude tato iniciativa přezkoumána?

Tato iniciativa bude sledována prostřednictvím výkonnostního rámce pro rozpočet na období po roce 2027, který je zkoumán v samostatném posouzení dopadů. Tento výkonnostní rámec stanoví povinnost vypracovat během prováděcí fáze programu zprávu o provádění a dále zpětné hodnocení, které musí proběhnout v souladu s čl. 34 odst. 3 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509. Toto hodnocení musí být provedeno v souladu s pokyny Komise pro zlepšování právní úpravy a bude založeno na ukazatelích relevantních pro cíle daného programu.